

Hallituksen esitys Eduskunnalle sosiaaliturvasta Suomen ja Liettuan välillä tehdyn sopimuksen lakkauttamisesta ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi sosiaaliturvasta Suomen ja Liettuan välillä tehdyn sopimuksen lakkauttamisen ja lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta.

Sopimuksen lakkauttaminen on tullut ajan-

kohtaiseksi Liettuan liittyttyä Euroopan unioniin. Euroopan unionin sosiaaliturvajärjestelmien koordinointia koskeva lainsäädäntö on suurelta osin korvannut sosiaaliturvasopimuksen soveltamisalan.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin mahdollista.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila.....	3
2. Ehdotetut muutokset	3
3. Esityksen vaikutukset.....	3
4. Asian valmistelu	3
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	4
1. Yksityiskohtaiset perustelut sopimuksen lakkauttamiselle	4
2. Lakiehdotuksen perustelut	4
3. Voimaantulo	4
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	4
LAKIEHDOTUS.....	6
Liettuan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta.....	6

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Suomen ja Liettuan välinen sosiaaliturvasopimus (SopS 52/2001) tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2001. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet Suomen tai Liettuan lainsäädännön piiriin sekä näiden henkilöiden perheenjäsenet. Sopimuksen asialliseen soveltamisalaan kuuluu sairausvakuutus lukuun ottamatta sairaanhoitokorvauksia, vanhempainetuudet, työeläke- ja kansaneläkejärjestelmä, työttömyysturva, tapaturma- ja ammattitautivakuutusjärjestelmä, perhe-etuudet sekä työnantajan sosiaaliturvamaksu.

Sosiaaliturvasopimus on tullut suurelta osin tarpeettomaksi Liettuan liittyttyä Euroopan unionin jäseneksi 1 päivänä toukokuuta 2004. Euroopan unionin maiden välillä liikkuviin työntekijöihin, yrittäjiin ja heidän perheenjäseniinsä sovelletaan neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä (jäljempänä asetus 1408/71). Asetuksen 1408/71 6 artiklan mukaan asetuksella korvataan sen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden ja asioiden osalta kaikkien sosiaaliturvasopimusten määräykset, jotka sitovat kahta jäsenvaltiota. Asetuksen 1408/71 asiallinen soveltamisala on pääosin sama kuin sosiaaliturvasopimuksella.

Suomi on ehdottanut vuonna 2005 Liettualle, että kahdenvälinen sosiaaliturvasopimus lakkautettaisiin keskinäisellä kirjeenvaihdolla. Järjestelyn tavoitteena on selvittää maiden välisiä sopimussuhteita ja saattaa maiden väliset sopimussuhteet sosiaaliturvan alalla

vastaamaan Euroopan unionin jäsenyydestä johtuvia velvoitteita. Liettua on irtisanonut sopimuksen 12 päivänä joulukuuta 2005 ja se on lakannut olemasta voimassa 13 päivänä kesäkuuta 2006.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksen tavoitteena on saattaa päätökseen Suomen ja Liettuan välisen sosiaaliturvasopimuksen irtisanomismenettely.

Esityksessä pyydetään, että Eduskunta hyväksyisi Suomen ja Liettuan välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lakkauttamisen.

Esitys sisältää myös ehdotuksen laiksi Liettuan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset ovat vähäiset. Sosiaaliturvasopimus on menettänyt suurelta osin merkityksensä Liettuan tultua Euroopan unionin jäseneksi eikä lakkautettavaksi aiottua sopimusta ole enää juuri sovellettu Liettuan tultua Euroopan unionin jäseneksi. Maiden väliset sopimussuhteet tulevat selvenemään sopimuksen lakkaamisen johdosta.

4. Asian valmistelu

Asiassa on vuoden 2005 kuluessa käyty Suomen ja Liettuan välillä diplomaattinen kirjeenvaihto ja todettu sopimuksen lakkauttamisen tarpeellisuus.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yksityiskohtaiset perustelut sopimuksen lakkauttamiselle

Suomen ja Liettuan välisen sosiaaliturvasopimuksen 33 artiklan mukaan kumpikin sopimuspuoli voi milloin tahansa sanoa sopimuksen irti. Jos sopimus irtisanotaan, se lakkaa olemasta voimassa kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun irtisanomisesta on diplomaattiteitse ilmoitettu toiselle sopimuspuolelle. Liettua on irtisanonut sopimuksen 12 päivänä joulukuuta 2005. Sopimus on Liettuan irtisanomisen johdosta lakannut olemasta voimassa 13 päivänä kesäkuuta 2006.

Asetuksen 1408/71 asiallinen soveltamisala on pääosin sama kuin lakkaavalla sosiaaliturvasopimuksella. Ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka eivät ole koskaan tehneet ansiotyötä (niin sanotut ei-aktiivit henkilöt) eivät kuulu asetuksen 1408/71 henkilölliseen soveltamisalaan. Nämä henkilöt kuuluvat kuitenkin sosiaaliturvasopimuksen soveltamisalaan. Kansaneläkelaitoksen tietojen mukaan vuonna 2005 tällaisia henkilöitä ei ole ollut sopimuksen soveltamisalan piirissä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (uusi koordinaatioasetus) tulee korvaamaan asetuksen 1408/71. Uuden koordinaatioasetuksen soveltaminen edellyttää, että myös sen täytäntöönpanoa koskeva asetus on hyväksytty. Asetusehdotus on parhaillaan käsiteltävänä Euroopan unionin neuvostossa. Ei-aktiivit henkilöt tulevat

kuulumaan uuden koordinaatioasetuksen henkilölliseen soveltamisalaan.

Suomen ja Liettuan välisen sosiaaliturvasopimuksen 33 artiklan mukaan sopimuksen perusteella saadut oikeudet pysyvät edelleen voimassa, vaikka sopimus lakkaa olemasta voimassa.

2. Lakiehdotuksen perustelut

Laki Liettuan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettun lain kumoamisesta

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:ssä säädetään sopimuksen voimaansaattamislain kumoamisesta.

2 §. Lakiehdotuksen 2 §:ssä säädetään lain voimaantulosta.

3. Voimaantulo

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin mahdollista.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät

lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen.

Sopimuksen lakkauttaminen edellyttää eduskunnan suostumusta, koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Sosiaaliturvasopimus on saatettu voimaan lailla, minkä johdosta se on lakkautettava kumoamalla voimaansaattamisesta annettu laki.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan sopimuksen lakkauttamisen:

Suomen ja Liettuan välillä 12 päivänä syyskuuta 2000 sosiaaliturvasta tehty sopimus (SopS 52/2001).

Eduskunnan hyväksyttäväksi annetaan samalla seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Liettuan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan Liettuan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 11 päivänä huhtikuuta 2001 annettu laki (334/2001).	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Tuula Haatainen*